

tryk, som ikke har noget Fornærmeligt ved sig — i Raisonnementet var der et besynderlig quid pro quo, der kom ind. Jeg har nemlig udtrykkelig sagt, at de Summer, der staa opførte som dem, der tilsyneladende skulde erlægges af Kommunerne, at disse Summer vare langt fra svarende til disse Tal; naar man tog Hensyn til den særlige Maade, paa hvilken de blive erlagte; ja, de ere endog saa mindre end de Tal, som den høitærede Regjering selv havde bragt i Forslag, da den forelagde Lovforslaget. Jeg sagde f. Ex. 90,000 Kr. var nu blevet til Noget, der var meget mindre end de 75,000, som Regjeringen havde foreslaaet; men jeg gif ikke ind paa nogen nærmere Undersøgelse af, om ikke Regjeringen ogsaa havde forsøgt at tilveiebringe en Illusion, om ikke ogsaa Regjeringen havde for sit Bedkommende. — Skjøndt jeg indrømmer overordentlig lidt i Forhold til, hvad Udvalget senere har gjort, — søgt at lette Kommunerne ved Betalingsmaaden af selve de Summer, som den tilsyneladende vilde have, at Kommunerne skulde give. Det indlader jeg mig slet ikke paa. Min Paastand staaer fast og uroffet. Efter den Diskontoberegning, som den høitærede Finantsminister til Syvende og Sidst anvendte, og som kun er $4\frac{1}{2}$ pSt., medens han indrømmede, at man ogsaa kunde bruge 5 pSt., blive de 90,000 Kr. til det Belsøb, jeg havde angivet. Siden vi nu ere komne ind paa saadanne Specialiteter og Regnekunster, vil jeg dog gjøre den høitærede Finantsminister opmærksom paa, at han skulde lade sin Udregning — thi jeg formoder, at den høitærede Minister ikke selv gjør saadanne Regninger — se nøie efter, om 90,000 Kr. med 4 pSt. Rentesfoden, som et kongevalgt Medlem forleden havde forubsat, bliver til 67,000 og nogle Hundreder. Det er galt, det bliver lidt mindre end 67,000. (Finantsministeren: Nei, det gjør ikke!) Ja, det skal jeg med Fornøielse siden overlewise den høitærede Minister om.

Dermed vil jeg lade dette Punkt falde. At, hvad den høitærede Finantsminister bestræbte sig for at udvikle for Thinget med Hensyn til den Beroligelse, vi skulde have nødvendig for, at Statskassen ikke skulde komme i Forlegenhed ved at skulle i nogle Aar give 2 Mill. Kr. til nyttige Anlæg, var, hvis det skulde tilsigte overfor mig, at tilveiebringe en saadan Beroligelse, fuldkommen overskødigt. Jeg kjender Statskassens Evne saa godt, at jeg nok veed, at den kunde paatage sig endnu Mere, hvis der blot var Spørgsmaal om, hvorvidt den virkelig kan dække Belsøbene. Jeg veed ogsaa godt, at i meget trange Tider har Staten offret ganske anderledes store Summer paa Sernbaneanlæg, og jeg husker meget godt, hvad maaffe ogsaa den høitærede Finantsminister vil tilbagelalde i sin Erinding, at det var i Tider, hvor vi gjorde Statelaan, for hvilke der betales 6 à 7 pSt. Rente, naar Renten rigtig

undersøgtes. Samtidig hermed bleve disse Sernbaner byggede, hvortil vi gave over 3 Mill. ud om Aaret. Det maa for dem, der mene, at industrielle Betragtninger ogsaa kunne være værd at anvende ved industrielle Foretagender, kunne give nogen Anledning til ikke at strømmes tilbage fra at bruge 5 pSt. Rentesfoden. — Kun et Ord endnu til den høitærede Finantsminister. Han syntes med megen Glæde at dvæle ved den Parallel, som han troede at kunne drage mellem Sernbaner og Veianlæg, og han fik vistnok megen Tilslutning, naar han udtalte, hvad jeg ogsaa fuldstændig slutter mig til, om det ikke vilde være taabeligt, om man i et Land opatte at anlægge gode Veie, indtil man kunde faae baade Kapital og Vedligeholdelsesudgifterne dækkede af Bompengene. Jeg giver fuldstændig min Tilslutning til, at det vilde have været en stor Daarffab; men det stikker i noget ganske Andet. Jeg vil dog tilføie en Bemærkning om, naar det ikke vilde have været Daarffab efter min Mening. Ved Bompenge har man jo aldrig befalt Kapitaludgifterne til Veianlægene, og disse have været stillede til fri Disposition for Alle. Men hvis man havde standset enhver Maad, som vilde kjøre paa Veien, i det Dieblit, han vilde ind paa den, og havde sagt til ham: Du skal betale for at kunne kjøre paa den Veie; hvad vil Du give derfor? og man ved at kjøbblaa til Syvende og Sidst havde faaet ham til at sige: Mere vil jeg ikke give; skal jeg give Mere, vil jeg hellere kjøre paa en daarlig Veie. Og hvis Resultatet da blev, at det, der saa vilde komme ind, var betydelig mindre, end det, Veien havde kostet, saa var det efter min Mening Daarffab, at Veien var anlagt.

Til den ærede Ordsfører skal jeg tillade mig den korte Bemærkning, at jeg synes, at han er noget tilhiøielig til at bruge, om jeg saa maa sige, et optisk Instrument, naar han betragter disse Sernbaner. En Riffert kan jo forspørre umaadelig, naar man holder den i den naturlige Stilling for Diet; men hvis man vender den om, kan den ogsaa fornindste ganske betydelig. Nu forekommer det mig, at den ærede Ordsfører ikke blot bruger dette Instrument, men ogsaa med en umaadelig Ferdighed dreier det uafladelig. Et Dieblit stiller han Rifferten paa een Maade: hver Gang Staten skal lægge ud, saa er det overmaade store Fordele, mageløse, velsignelsesrige Frugter, der opnaas ved at sætte disse Penge paa Sernbaner; men komme vi saa til de stakkels Kommuner, i hvis Skjød disse rige Frugter skulle falde ned, — hu! saa er Rifferten vendt om, saa er Fordelen bleven meget tarvelig, saa er det Synd og Skam at ville paabyrde Kommunerne saadanne Belsøb, saa er der stor Fare for, naar man siger til disse Kommuner: Bille I kjøbe disse 10 Rd. ind at give 3 Mill., at de sige: nei, det ville vi paa ingen Maade. Det tror jeg er at nære for megen Frygt; vi maa